

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091, Majorstuen
0301 Oslo

200700460-64
A:312

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):

Dato:

2012/5816 ART-VM-JK

30.06.2012

Arkivkode:

363.2

Øvre Forsland kraftverk i Leirfjord kommune, Nordland fylke. Høringsuttalelse vedrørende søknad om planendring

Vi viser til brev av 15.5.2012 med høring av søknad om planendring for Øvre Forsland kraftverk i Leirfjord kommune, Nordland fylke. Utsatt høringsfrist er etter avtale med Carsten Stig Jensen, NVE.

Bakgrunn

HelgelandsKraft AS fikk konsesjon til bygging av Øvre Forsland kraftverk i Leirfjord kommune, 16.12.2011. I konsesjonen er det lagt til grunn at transport av materiell og anleggsvirksomhet skulle skje ved bruk av båt/lekter over Dalavatnet mellom to kaianlegg som skulle etableres vest og øst i vatnet. Fra det innerste kaianlegget skulle videre transport foregå langs 2,3 km vei på nordsiden av Forslandselva fram til kraftstasjonen. Etableringen av kaianleggene er etter nærmere vurderinger antatt å kreve betydelige inngrep gjennom både sprenging og graving. Likeledes må det mudres forbi grunne passasjer i innsjøen.

I 2009 inngikk Helgelandskraft, Statkraft og Direktoratet for naturforvaltning en avtale om overtakelse, opprusting og drift av Leirfjorden kultiveringsanlegg. Anlegget, som bl.a. nå planlegges utbygd, inngår i bevarings- og reetableringsarbeidet for fiskebestander i Vefsnaregionen etter de nå pågående rotenonbehandlingene. Vannkilden til dette anlegget er Dalavatnet. Hovedinntaket ligger i Forslandsvatnet rett ovenfor anlegget. I tillegg kan vann fra driftstunnelen til Forsland kraftverk, som har inntak i Dalavatnet, benyttes i tørre perioder. All forurensning eller endringer i vannkvalitet som følge av anleggsvirksomhet og transport ved og på Dalavatnet, vil dermed kunne få negative konsekvenser ved Leirfjord kultiveringsanlegg.

I den nå foreliggende søknaden om planendringer fra HelgelandsKraft AS er det fremmet ønske om å bygge vei på hele strekningen (totalt 4 km) fra den eksisterende dammen i Dalvatnet og fram til kraftstasjonsområdet. Dette vil i følge søknaden gi både drift – og miljømessige fordeler.

DNs vurdering

Det pågår for tiden et omfattende arbeid med å bekjempe lakseparasitten *Gyrodactylus salaris* i Nordland. Nær en halv milliard kroner er så langt nedlagt i dette arbeidet. DN er av Miljøverndepartementet pålagt å reetablere fiskebestandene etter rotenonbehandling av de berørte vassdragene. I dette arbeidet er det behov for å benytte fiskeanlegg til oppbevaring og oppformering av naturlig genvariasjon hos de berørte bestandene.

Kultiveringsanlegget i Leirfjorden som inngår som del av dette arbeidet, representerer dermed store nasjonale verdier; både miljømessig og samfunnsøkonomisk gjennom beregnede lokale ringvirkninger av reetablerte laksestammer. DN vurderer det dermed som svært viktig at dette anlegget ikke utsettes for unødig risiko, og har følgelig sett på konsesjonen for Øvre Forsland kraftverk med en viss bekymring. Dette ble senest uttrykt i brev til HelgelandsKraft AS av 26.6.2012.

Selv om miljøforvaltninga, gjennom fylkesmannen, i utgangspunktet gikk i mot at det ble gitt konsesjon til Øvre Forsland kraftverk, ser DN det nå, når konsesjon er gitt, som positivt at det søkes om endringer. Ut fra konsekvensvurderingene kommer det fram at planendringene vil medføre et større arealbruk og påvirkning på landskap, noe som bl.a. vil medføre et litt større bortfall og omklassifisering av INON. Endringene i konsekvens ved å bygge vei framfor de konsesjonsgitte løsningene er imidlertid totalt sett små. For å sikre god vannkvalitet til reetableringsanlegget for fisk lengre ned i vassdraget vil DN derfor anbefale at planendringene innvilges slik at det kan bygges vei.

DN vil samtidig tilføye at det i konsesjonen heter at *«Det skal tilstrebes, så langt det er praktisk mulig, at kraftverkets utløp legges oppstrøms potensielle leveområder for elvemusling»*. Elvemusling er truet og er på grunn av sin negative utvikling i Europa en ansvarsart for Norge. I DN's handlingsplan for elvemusling fra 2006, heter det at alle naturlige nåværende bestander skal opprettholdes eller styrkes. Selv om tilstanden til bestanden i Forslandselva er usikker, og at hele eller deler av bestanden kan være utsatt (jf. fylkesmannens uttalelse til konsesjonssøknaden), forutsetter DN at det gjennomføres tiltak ved veikryssinger og anleggsarbeid som ivaretar eventuell forekomst av arten. Det forutsettes videre at bygging av broer og kulverter gjennomføres på en slik måte at det ikke oppstår vandringshindre for fisk eller andre vanntilknyttede vandrede arter.

Konklusjon

DN anbefaler at det gjøres endringer i konsesjonen for Øvre Forsland kraftverk som omsøkt fra HelgelandsKraft AS. Det legges til grunn at bygging av vei fram til kraftstasjonen vil sikre vannkvaliteten til reetableringsprosjektets anlegg for fisk på en bedre måte enn i gjeldende konsesjon. De negative konsekvensene for andre fagtema vurderes samtidig ikke til å øke vesentlig i forhold til de løsningene som allerede er konsesjonsgitt. Det forutsettes samtidig at man under anleggsarbeidet har fokus på eventuelle forekomster av elvemusling og at nødvendige tiltak iverksettes dersom arten blir berørt. Det må også sikres at vandringsveier for fisk og andre vanntilknyttede arter opprettholdes.

Med hilsen

Direktoratet for naturforvaltning

Øyvind Walsø
Seksjonssjef Vannmiljø

Arne Sivertsen

Kopi:

HelgelandsKraft AS

Fylkesmannen i Nordland

Leirfjord kommune

Fylkeskommunen i Nordland (Vannregion Nordland)